

Број: 01-343-25/07

Датум: 21.12.2007. године

На основу члана 115. став 1. Закона о електричној енергији ("Службени гласник Републике Српске" број: 66/02, 29/03, 86/03, 111/04 и 60/07), члана 18. став 1. Статута Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 41/04 и 67/07), члана 37. став 1. тачка 4. Пословника о раду Регулаторне комисије за електричну енергију Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 96/04), члана 49. став 1, а у вези са чланом 116. Правилника о тарифној методологији и тарифном поступку ("Службени гласник Републике Српске" број 61/05), и члана 72. став 1. Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби ("Службени гласник Републике Српске" број 71/05), у другом тарифном поступку, по захтјеву за одобрење цијена на прагу електране Мјешовитог холдинга "Електропривреда Републике Српске" Требиње, Зависно предузеће "Хидроелектране на Требишњици" акционарско друштво Требиње, Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске на 19. редовној сједници одржаној 21.12.2007. године донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

о утврђивању цијене електричне енергије на прагу електране

1. Подносиоцу захтјева Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" Требиње Зависно предузеће "Хидроелектране на Требишњици" акционарско друштво Требиње утврђује се потребан годишњи приход у износу од 55.768.754 КМ за годишњу производњу од 1.128.300.000 kWh уз средњу годишњу расположиву снагу од 271.300 kW, и на основу тога израчуната укупна просјечна (једнокомпонентна) цијена електричне енергије на прагу електрана у износу од 0,0494 КМ/kWh, која у двокомпонентном моделу има сљедећу структуру:
 - јединична цијена капацитета у износу од 180,85 КМ/kW годишње и
 - јединична цијена произведене електричне енергије у износу од 0,0059 КМ/kWh.
2. Просјечна цијена електричне енергије на прагу електрана предузећа из тачке 1. диспозитива овог рјешења намијењена за снабдијевање неквалификованих купаца у Републици Српској износи 0,0406 КМ/kWh.
3. Цијена из тачке 2. диспозитива овог рјешења примјењује се за обрачун просјечне пондерисане цијене електричне енергије на прагу електрана ради утврђивања тарифних ставова за неквалификоване купце електричне енергије у Републици Српској почев од 01.01.2008. године.

4. Ово рјешење је коначно.
5. Диспозитив овог рјешења објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", а рјешење са образложењем на огласној табли и интернет страници Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске.

Образложење

Чланом 23. алинеја 2. Закона о електричној енергији (у даљем тексту: Закон) дато је у надлежност Регулаторној комисији за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: РЕРС) да пропише методологију и критеријуме за утврђивање цијена снабдијевања неквалификованих купаца електричном енергијом, а чланом 115. став 1. истог Закона да утврди структуру цијене и укупну цијену електричне енергије на прагу електрана. РЕРС је донио Правилник о тарифној методологији и тарифном поступку, у даљем тексту Правилник ("Службени гласник Републике Српске" број 61/05), који у члану 6. прописује основна начела, на којима се темељи тарифна методологија и поступак одобравања тарифа и према којима цијене морају бити правичне, оправдане, недискриминирајуће, утемељене на објективним критеријумима и засноване на оправданим трошковима, те одређене на транспарентан начин. РЕРС је донио и Правилник о извјештавању ("Службени гласник Републике Српске", број 61/07) и Одлуку о одређивању образаца захтјева за одобрење цијена и тарифа и образаца за техничке и финансијске податке ("Службени гласник Републике Српске" број 65/05 и 59/07), којима су прописане обавезе корисника дозволе за обављање електроенергетских дјелатности у погледу достављања извјештаја, података, информација и других докумената, те начин и форма за достављање образаца захтјева и образаца за техничке и финансијске податке за потребе тарифног поступка.

У циљу одређивања цијене електричне енергије на прагу електране у овом поступку, утврђиван је потребни приход регулисаног предузећа који, према одредбама чланова 8-27 Правилника, представља збир трошкова рада и одржавања (пословни расходи), обрачунате амортизације, укупно одобреног поврата на уложена средства, а све наведено умањено за остале приходе остварене коришћењем средстава укључених у регулативну основу и припадајућих трошкова који су већ укључени у одобрене трошкове.

Јединична (укупна, једнокомпонентна) цијена на прагу електране утврђује се као однос потребног прихода регулисаног предузећа и обима производње електричне енергије одређеног у складу са правилима билансирања (планирања) и оптималног коришћења капацитета.

Према члану 48. Правилника ова цијена може се утврдити као двокомпонентна која се састоји од:

- а) јединичне цијене снаге која представља однос укупних фиксних трошкова(укључујући одобрени поврат) и расположиве снаге и
- б) јединичне цијене енергије обрачунате као однос укупних варијабилних трошкова и обима производње електричне енергије одређеног у складу са правилима билансирања и оптималног коришћења капацитета.

Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" Требиње, Зависно предузеће "Хидроелектране на Требишњици" акционарско друштво Требиње (у даљем тексту: подносилац захтјева) је дана 05.07.2007. године поднијело захтјев за одобрење цијене на прагу електрана који је у РЕРС-у заведен под бројем 01-343-1/07, уз који је достављена пратећа документација и обрасци са техничким и финансијским подацима прописани Правилником о извјештавању. Даном 13.07.2007. године РЕРС је доставио обавјештење подносиоцу о његовој обавези да обавијести све своје купце о поднесеном захтјеву, како је прописано чланом 94. Правилника.

Након прегледа поднесеног захтјева са пратећом документацијом, утврђено је да захтјев није комплетан, па је на основу члана 32. став 1. Закона и 89. став 1. Правилника, од подносиоца тражено да допуни захтјев достављањем образложења и документације путем поште.

Иако подносилац захтјева у остављеном року није доставио све потребне податке, РЕРС је одлучио да се проведе други тарифни поступак имајући у виду да ће се на формалној расправи, подносиоцу захтјева омогућити да докаже оправданост и утемељеност свог захтјева прилагањем додатне документације и давањем изјава овлашћених представника. РЕРС је на 11. редовној сједници одржаној 14.08.2007. године донио Одлуку број Р-11-404-109/07 о провођењу другог тарифног поступка. Овом одлуком утврђено је мјесто, вријеме и предмет одржавања формалних расправа, рокови достављања коментара јавности, услови и критеријуми за стицање статуса умјешача у поступку, те одређен водитељ поступка. О свему овоме јавност је обавијештена путем обавјештења за јавност које је објављено на интернет страници РЕРС-а и писаном медију.

Захтјев за стицање статуса умјешача благовремено су доставили: МХ ЕРС Матично предузеће а.д. Требиње и Институција Омбудсмана (у даљем тексту Омбудсман) за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини. МХ ЕРС Матично предузеће свој захтјев за стицање статуса умјешача у свим поступцима заснива на чињеници да је као матично предузеће оснивач зависних електроенергетских предузећа која су подносиоци захтјева и уједно је и већински власник капитала у тим предузећима, те располаже подацима и чињеницама од значаја за тарифни поступак. Омбудсман за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини захтјев заснива на чињеници да је Омбудсман независна институција, успостављена са циљем да промовише добро и ефикасно провођење политике заштите потрошача у БиХ и субјект одговоран за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини. РЕРС је размотрио поднесене захтјеве за стицање статуса умјешача и оцијенио да су захтјеви основани и да испуњавају прописане критеријуме. РЕРС је на 12. (дванаестој) редовној сједници одржаној 23.08.2007. године донио Рјешење број Р-12-418-123/07 којим се усваја захтјев МХ ЕРС-а Матичног предузећа и утврђује статус умјешача у другом тарифном поступку ради одобравања цијена и тарифа електричне енергије по захтјевима електроенергетских предузећа у Републици Српској и Рјешење број Р-12-418-124/07 којим се усваја захтјев Омбудсмана и утврђује статус умјешача у другом тарифном поступку ради одобравања цијена и тарифа електричне енергије по захтјевима подносилаца.

Формална расправа одржана је 07.09. и 01.10.2007 године. На овој расправи су разматрана питања која су дефинисана на припремној расправи одржаној 24.08.2007. године, а од подносиоца захтјева је затражено да документује оправданост позиција наведених у захтјеву. За питања која нису расправљена на

формалној расправи, водитељ поступка је омогућио подносиоцу да у остављеним роковима достави потребну документацију и детаљна образложења.

У посљедњој измјени и допуни захтјева за одобрење цијене на прагу електране достављеног РЕРС-у дана 18.09.2007. године, подносилац је предложио укупну просјечну цијену на прагу електрана од 0,0629 KM/kWh, што је за 60,46% више од цијене која је утврђена у првом тарифном поступку. Предложена је и двокомпонентна цијена електричне енергије на прагу електране са сљедећом структуром: јединична цијена капацитета 228,7186 KM/W и јединична цијена производње електричне енергије 0,0072 KM/Wh. Захтјев се заснива на потребном приходу од 70.806.479 KM за обављање дјелатности производње електричне енергије, којег чине:

- варијабилни трошкови за остварење производње од 1.125.100.000 kWh електричне енергије у износу 8.057.544 KM са повећањем од 3,1% у односу на базну годину;
- фиксни трошкови рада и одржавања електрана средње годишње расположиве снаге од 274,35 MW у износу 41.041.093 KM са повећањем од 10,9% у односу на базну годину;
- поврат на уложени капитал у стална средства регулативне основе у укупном износу од 22.060.993 KM, што је повећање од 701,6% у односу на базну годину;
- остали приходи остварени коришћењем лиценцираних средстава, као одбитна ставка за утврђивање потребног прихода у износу 353.151 KM, односно 62,3% мање него у базној години.

Након детаљне анализе поднесеног захтјева са пратећом документацијом, као и изведених доказа на формалној расправи, водитељ поступка је извршио оцјену доказа појединачно и свих доказа заједно, имајући у виду резултате цјелокупног поступка и на основу члана 70. став 1. Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби сачинио Извјештај водитеља поступка са препоруком датим 30. 11. 2007. године и доставио га РЕРС-у као подлогу за доношење коначне одлуке. Извјештај са препоруком је достављен и учесницима у поступку, те је објављен на огласној табли и интернет страници РЕРС-а дана 07.12.2007. године.

У Извјештају водитеља поступка препоручено је да се цијена електричне енергије на прагу електрана подносиоца одређује на основу сљедећих енергетских и финансијских показатеља (величина):

- Укупна производња од 1.128.300.000 kWh, и средња годишња снага од 260.489 kW која одговара расположивој снази електране на прагу умањеној за коефицијент трајања ремонта, а служи за израчунавање јединичне цијене капацитета;
- Укупни варијабилни трошкови износе 6.705.394 KM;
- Укупни фиксни трошкови лиценциране дјелатности 24.264.535 KM; Фиксни трошкови су такођетрошкови управе, општинских и заједничких послова који се обављају у предузећу износе 6.500.488 KM и трошкови општинских и заједничких послова који се обављају у другом правном лицу (МХ ЕРС) распоређени на подносиоца од 1.111.369 KM. Укупан износ трошкова дјелатности према Извјештају водитеља поступка износи 38.581.786 KM;

- Вриједност регулативне основе у износу од 903.381.329 КМ, гдје је вриједност трајних обртних средстава 1.885.171 КМ;
- Поврат на власнички капитал, по стопи поврата од 2% - 17.659.566 КМ и поврата на кредитна средства, примјеном стопе поврата од 4,82% - 983.425 КМ, што даје укупни поврат на капитал од 18.642.991 КМ;
- Остали приходи остварени продајом производа и услуга, осим електричне енергије, као одбитна ставака - 1.751.256 КМ;
- Укупан потребни приход износи 55.743.521 КМ.

Извјештај водитеља поступка садржи детаљна образложења за горе наведене препоруке.

Учесницима у поступку и заинтересованим лицима остављена је могућност да поднесу своје коментаре на Извјештај водитеља поступка до 12.12.2007. године, који рок је одредио водитељ поступка на основу члана 70. став 3. Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби.

Подносилац захтјева и МХ ЕРС Матично предузеће, као умјешач, су благовремено доставили коментаре на извјештај водитеља поступка.

Примједбе подносиоца односе се на сљедеће препоруке водитеља поступка:

- Препорука водитеља поступка је да производња на прагу током године износи 1.128.300.000 kWh, а подносилац истиче свој захтјев од 1.125.100.000 kWh одбијајући властиту потрошњу од 3,2 GWh из преносне и дистрибутивне мреже од прага.

- За расположиву снагу, у коментару се наводи да треба узети номиналне податке како је достављено у захтјеву.

- Подносилац у коментарима сматра да се искључена основна средства морају укључити у регулативну основу и признати као трошак кроз трошкове општинских и заједничких служби (и по основу амортизације и по основу припадајућих трошкова) и то: - базени олимпијски и регулациони (подносилац образлаже да је изградња и одржавање наведених базена законска обавеза предузећа у складу са условима водопривредних дозвола, будући да је након изградње објеката ХЕТ -а дошло до нарушавања режима вода (температура воде у граду после изградње хидроелектрана постала је нижа), те да је предузеће дужно да изгради и одржава базене као обештећење граду због нарушених природних услова. Ако наведена средства, у смислу МРС 16 - дефиниције материјалних средстава (средства која се држе за кориштење у производњи производа или испоруци роба или услуга, за изнајмљивање или у административне сврхе) не улазе у лиценцирана средства (не обезбјеђују поврат) морају се признати у трошковима пословања предузећа); - Возни парк и објекти који се односе на транспортну службу су искључени из регулативне основе (Наведена средства су у функцији производње и у томе смислу требају бити и посматрани и њихови трошкови признати у потпуности, поготово узимајући у обзир разрушеност сливног подручја предузећа и инвестиције које се воде на нивоу предузећа); - Канцеларијска опрема, опрема за климатизацију, опрема ресторана, опрема пројектног бироа (треба да уђу у регулативну основу будући да иста средства не остварују додатни приход, а учествују у процесу производње предузећа. Трошкови амортизације по наведеним средствима су признати кроз трошкове општинских и заједничких служби али не и поврат на капитал).

- Подносилац у примједби наводи да се и улагања по основу улагања у стамбено насеље, трошкови режије, студија и истрага Горњих Хоризоната требају укључити у активирани објекат Фатничко поље - акумулација Билећа, пошто су саставни дио инвестиције.

- Подносилац наводи да стимулативни дио зарада није признат, те истиче да се по основу посебних резултата у раду мора уважити Правилник о раду МХ ЕРС, ЗП ХЕТ, члан 48. Исто тако треба да се уважи и извјештај комисије за усаглашавање коефицијената која је извршила усаглашавање на нивоу МХ ЕРС и за тај проценат увећања треба да се увећа и варијабилни дио зарада.

- Линеарно обрачуната амортизација призната је у износу од 17.657.087 КМ. У наведеном износу амортизације у односу на 2006. годину која је базна година укључени су неки (не сви) трошкови активираног тунела. У наведену амортизацију нису укључени трошкови улагања у стамбено насеље, трошкови режије, студија и истрага Горњих Хоризоната као и трошкови активираних средстава у 2007. години према спецификацији која је достављена. Истиче се да су наведена средства у функцији производње и требају бити укључена у укупан износ амортизације.

- Трошкови осталих производних услуга умањени су за трошкове уређења Билећког и Требињског језера, те одржавање спортских терена које према водопривредним дозволама представљају обавезу предузећа. Трошкови који су искључени из признатих трошкова, а односе се на одржавање корита Вриоца - Пађени, одржавање Билећког и Требињског језера, те одржавања спортских објеката требају се укључити у укупне трошкове. У Извјештају водитеља за трошкове осталих производних услуга стоји да се признаје износ припадајућих трошкова базне године у износу од 316.000 КМ, док је остварени износ базне године је 721.414 КМ .

- Трошкови зарада, фиксни дио, умањен је и признат у износу од 8.130.730 КМ. Трошкови инвестиционе изградње у износу од 1.174.665 КМ се према Извјештају водитеља планирају финансирати из сопственог прихода. Сектор инвестиционе изградње је сектор у саставу предузећа који обавља послове за потребе предузећа (надзор, испитивања, праћења и др) и не врши опривредовање својих услуга, те се не може у приход од осталих дјелатности укључивати износ трошкова инвестиционе изградње.

МХ ЕРС МП, као умјешач у овом поступку, доставио је коментаре који се тичу висине предложених трошкова рада у извјештајима водитеља поступака за одобрење цијена на прагу електрана у Републици Српској. Примједба на износ одобрених трошкова рада, коју је поднио подносилац и која је опширно образлагана у достављеном коментару умјешача МХ ЕРС - Матично предузеће своди се на оспоравање стопе раста трошкова живота до августа 2007. године као референтне вриједности за повећање трошкова рада у посматраном периоду од претходног тарифног поступка и на захтјев за додатно увећање за раст трошкова живота по посљедњем извјештају Завода за статистику РС.

Други аргумент умјешача је поређење са нивоом зарада у Електропреносу БиХ и Независном оператору система (НОС), гдје се доказује да су просјечне зараде запослених у предузећима у саставу МХ ЕРС знатно ниже него у ове двије компаније.

Након детаљне анализе поднесеног захтјева за пратећом документацијом као и изведених доказа на формалној расправи, водитељ поступка је извршио оцјену доказа појединачно и свих доказа заједно имајући у виду резултате цјелокупног

поступка и на основу члана 70. став 1. Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби сачинио Извјештај водитеља поступка са препоруком од дана 30.11. 2007. године и доставио га РЕРС-у као подлогу за доношење коначне одлуке. Извјештај са препоруком је достављен и учесницима у поступку, те је објављен на огласној табли и интернет страници РЕРС-а.

У извјештају водитеља поступка је препоручено да годишња производња за одређивање цијене електричне енергије на прагу електране износи 1.125,1 GWh како је подносилац навео у захтјеву уз увећање за укупну властиту потрошњу електричне енергије са преносне и дистрибутивне електромреже за 3,2 GWh, што даје укупну годишњу производњу подносиоца од 1.128,3 GWh. Имајући у виду да се подносиоцу захтјева признају трошкови набавке електричне енергије за властиту потрошњу из мреже и да у том случају производњу електричне енергије на прагу електране не треба умањивати за овај износ властите потрошње, РЕРС сматра да је обим годишње производње од 1.128,3 GWh утврђен исправно.

Прихваћен је коментар подносиоца по питању средње расположиве снаге из Извјештаја водитеља поступка. Снага за израчунавање јединичне цијене капацитета утврђена је тако што се расположива снага, која је наведена у захтјеву у износу од 287 MW на прагу електране умањила коефицијентом трајања ремонта, те је добијена коначна вриједност од **271,3 MW**.

У поступку је утврђен **потребни приход** подносиоца захтјева за годишњу производњу 1.128.300.000 kWh електричне енергије у износу од **55.768.754 KM**.

Варијабилни трошкови су одобрени у износу од **6.705.394 KM** за регулисану дјелатност, а за остале, опште и заједничке послове износ од 505.220 KM.

- Трошкови материјала, горива и енергије за израду учинака одобрени су у износу од 203.800 KM, према плану подносиоца.

- Трошкови бруто зарада - варијабилни дио су одобрени у износу од 903.414 KM, док је подносилац у свом захтјеву предложио 1.840.554 KM. Варијабилни дио трошкова зарада запослених одређен је у висини 10% укупних одобрених трошкова зарада, а у складу са политиком коју је образлагао подносилац, да се за остварење плана производње од 100% обрачунава стимулација запосленим од 10%. Из тих разлога нису прихваћени ни коментари на Извјештај водитеља поступка. На трошкове дјелатности производње електричне енергије односи се 398.195 KM - сразмјерно броју погонског особља и запослених у служби одржавања, а на остале опште и заједничке послове односи се 505.220 KM. У коначном обрачуну потребног прихода, износ приписан заједничким пословима је у оквиру ставке трошкови управе, општинских и заједничких послова укључен у укупно одобрене фиксне трошкове.

- Трошкови накнада за коришћење добара који зависе од учинака су одобрени у износу од 6.103.399, тј. у већем износу него је подносилац предложио. Ови трошкови су обрачунати у складу са са Законом о накнадама за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије ("Службени гласник Републике Српске" бр. 85/03) и Одлуком о висини водопривредних накнада ("Службени гласник Републике Српске" бр. 55/01 и 49/02), а увећани су за властиту потрошњу из мреже од 3,2 GWh, што се до сада није исказивало.

Фиксни трошкови обухватају трошкове који по својој природи не зависе од обима производње. Овдје су укључени фиксни трошкови регулисане дјелатности од

24.531.201 KM, трошкови општих и заједничких послова који се обављају у предузећу у износу **6.500.488 KM**, те трошкови управе, општих и заједничких послова који се обављају у другом правном лицу, а који се распоређују на подносиоца у износу од **1.111.369 KM**, тако да укупан износ одобрених фиксних трошкова износи **32.143.058 KM**.

- У структури фиксних трошкова одобрени су трошкови линеарно обрачунате амортизације у укупном износу од 17.809.754 KM, којег чине трошкови амортизације сталних средстава за производњу електричне енергије од 16.870.054 KM и трошкови амортизације средстава општих и заједничких послова од 933.700KM. Коментари подносиоца су уважени у дијелу који се односи на признавање средства чија је изградња и одржавање обавеза подносиоца утврђена Рјешењем о дозволи за употребу објекта ХЕ Требиње 2 број УП-07-361-70/2-81 од 28.12.1981. године.

- Трошкови материјала и резервних дијелова су одобрени у износу од 600.000 KM (на регулисану дјелатност односи се 495.045 KM, а на послове општих и заједничких служби 104.955 KM). У ојени овог издатка, РЕРС је имао у виду остварење ових трошкова у 2005. и 2006. години, као и чињеницу да подносилац захтјева остварује вишеструко веће трошкове него друге хидроелектране у Републици Спској, као и да подносилац није доказао оправданост свог захтјева за повећање ове врсте фиксних трошкова од 69%.

- Трошкови горива и енергије су одобрени у износу од 791.000 KM. Анализом износа ових трошкова код хидроелектрана у РС, утврђено је да подносилац издваја и планира највећи износ за ове трошкове, образлажући то чињеницом да се ради о систему хидроелектрана са израженом географском распрострањеношћу објеката. Подносилац је сагласан да је потребно рационализовати ове трошкове, па је одобрени износ на нивоу захтијеваног од 583.917 KM. Трошак за утрошену електричну енергију признат је у износу од 208.000 KM, рачунато по пројектованој цијени за нетарифне купце од 0,065 KM/kWh за 3,2 GWh, колико износи властита потрошња с мреже. За овај износ електричне енергије увећана је и укупна произведена електрична енергија на прагу.

- Трошкови производних услуга за одржавање су одобрени у износу од 936.829 KM, за одржавање производних објеката и опреме иако је подносилац предложио износ од 2.215.000 KM. Такође је одобрен износ од 94.540 KM за одржавање средстава општих и заједничких послова, а све на бази анализе остварених износа на појединим ставкама за 2006. годину. Анализом достављене документације подносиоца закључено је да постоје основе за рационализацију трошкова на начин који неће довести у питање редовност одржавања и неће се одразити на квалитет рада и ниво погонске спремности, тим прије што подносилац у свом саставу има двије грађевинске службе, службу грађевинског надзора, као и одјељење за одржавање чистоће, ауто-радионицу и друге службе.

- Трошкови осталих производних услуга: достављени су коментари подносиоца у вези са трошковима одржавања објеката на основу обавезе која му је одређена Рјешењем о дозволи за употребу објекта, те је РЕРС прихватио коментаре и одобрио износ од 120.000 KM за извршење ове обавезе, а на нивоу остварења у базној години. Подносилац је у коментарима навео да РЕРС треба да одобри као оправдане и трошкове уређења језера који су исказани у оквиру ових трошкова, међутим РЕРС је оцијенио утемељеном аргументацију водитеља поступка да

подносилац може властитим ресурсима обавити ову активност, и одобрава укупан износ трошкова осталих производних услуга од 436.000 КМ.

- Трошкови зарада - фиксни дио, су одобрени у износу од 3.583.754 КМ за запослене у производњи електричне енергијеи 4.546.476 КМ за запослене у осталим, општим и заједничким пословима, тј. укупно 8.130.730 КМ. Подносилац је предложио износ од 13.672.494 КМ на име фиксних трошкова зарада. Код анализе ових трошкова узета је у обзир чињеница да су у укупан број запослених у општим и заједничким пословима укључени и запослени у сектору Инвестициона изградња, који није у функцији производње електричне енергије. На овај сектор се, према процијењеном износу, односи 1.174.665 КМ трошкова зарада. РЕРС сматра примјереним да се трошкови пословања овог сектора покривају из властитог прихода за који би се, под ставком остали приходи, умањивао укупан потребан приход предузећа, како је и наведено у Извјештају водитеља поступка. Образложење подносиоца да се ради о служби која води активности надзора, испитивања, праћења и др. за потребе предузеће не квалификује је као активност неопходну за производњу електричне енергије, него за изградњу објеката. Дјелатност за коју РЕРС одобрава цијене је производња електричне енергије у постојећим производним објектима, те према томе ова дјелатност (инвестициона изградња) треба да се финансира из послова које обавља.

РЕРС је размотрио и оцијенио захтјев подносиоца за повећање стопе поврата на уложени капитал и повећање трошкова рада, као основне елементе у структури захтијеваног повећања цијене.

РЕРС оцјењује примјереном препоруку водитеља поступка и уважавање кумулативне стопе раста трошкова живота закључно са мјесецом за који су били познати подаци у вријеме када су окончан поступак формалне расправе. РЕРС такође оцјењује неоснованим захтјеве за симултано праћење раста трошкова живота и свих других трошкова закључно са даном подношења примједби, а у исто вријеме обрачун прихода који се остварују из других основа, осим производње, ради снабдијевања тарифних купаца електричном енергијом, а за које су трошкови укључени у потребни приход, на нивоу просјека 2006. године.

Међутим, поштујући начело обазривости, РЕРС је уважио захтјеве подносилаца да се трошкови који нису под контролом подносилаца обрачунају по цијенама које подносилац може документовати. Трошкови рада нису трошкови ван контроле подносиоца. Аргументи у вези са колективним уговором и најнижом цијеном рада која из тога проистиче спадају у домен који је ван надлежности РЕРС-а. Број запослених радника и обим њихових послова, појединачни услови уговора са запосленим, као и методе обрачуна зарада на основу сложености и обима посла су питања којима се баве надлежни у предузећу. РЕРС само оцјењује укупан износ овог трошка уважавајући како затечено стање, тако и потребу реструктурирања.

Приликом доношења одлуке, РЕРС је користио упоредне анализе, и то између предузећа у РС, са предузећима у окружењу и у европским земљама који су доступни јавности (било да су објављени од стране званичних статистичких агенција или на интернет страницама компанија).

Ова поређења показују да су, иако је просјечна зарада по запосленом нижа него у земљама ЕУ, и нижа него у неким земљама у окружењу (Словенија, Хрватска), трошкови рада мјерени и по јединици производње и по јединици инсталисане снаге већи него у већини других земаља.

Уз све резерве у погледу начина презентације трошкова рада, просјечан трошак рада запослених по kW инсталисане снаге и произведеном kWh електричне енергије, те показатељ продуктивности рада по методологији ЕУРОСТАТ-а у предузећима у саставу МХ ЕРС, упоређени су са истим показатељима у сличним компанијама у другим земљама. Продуктивност рада, мјерена додатом вриједношћу у цијени коштања по запосленом у МХ ЕРС износи 18,8 ЕУР/запосленом, а у Европској Унији 122,4 ЕУР/запосленом. Нижу продуктивност рада имају Румунија и Летонија. Учешће трошкова рада у укупном приходу и продуктивност рада у предузећима у саставу ЕРС, упоређени са истим показатељима у ЕУ, а посебно у земљама чланицама ЕУ које се, било по регионалном или развојном критеријуму, могу поредити са РС, за предузећа у области електричне енергије, гаса и водоснабдијевања, дати су у табели:

	Просјечни трошак рада по запосленом (у 000 ЕУР)	Додана вриједност по запосленом (у 000 ЕУР)	% зарада у укупном приходу
ЕРС	8,1	18,8	24,73%
ЕУ - 25	43,2	122,4	9,18%
Чешка	12,6	54,5	6,54%
Естонија	8,5	27,7	7,62%
Шпанија	56,4	299,1	6,43%
Италија	39,0	130,5	8,18%
Летонија	6,6	16,2	14,73%
Литванија	7,8	20,0	10,79%
Мађарска	15,8	42,1	7,44%
Аустрија	62,7	154,0	11,51%
Пољска	11,3	36,9	8,63%
Словенија	23,2	57,0	12,47%
Словачка	9,9	52,8	5,97%
Румунија	5,0	7,6	8,20%
Бугарска	6,1	19,3	6,94%

Ако се као циљна вриједност користе подаци о нивоу зарада по запосленом у словеначким електранама, а које су у просјеку 3 пута веће него у ЕРС, учешће трошкова рада у укупним трошковима ХЕ у РС (подаци за 2006. годину) је 24,3%, а у словеначким ХЕ 22%.

Опис	ХЕ Дравске	ХЕТ	ХЕ на Дрини	ХЕ на Врбасу
% зараде у ук. трошковима	21,8%	29,2%	15,5%	24,8%
% амортизације у укупним трошковима	33,3%	38,4%	45,5%	48,3%
Производња GWh / запосленом	12,4	1,9	6,6	2,2
Зараде у 000 € по запосленом	31,5	10,3	11,3	10,7
Додана вриједност у цијени коштања	23.441	14.623	7.489	4.370
Додана вр. €/ запосленом	80	24	45	32
Додана вриједност €/MWh	6	13	7	15
остварени % поврата на капитал	4,8%	0,25%	0,69%	0,03%
остварени % добити у приходу	34,0%	5,1%	12,6%	0,5%

Због тога РЕРС не може прихватити захтјев подносиоца и умјешача да се додатно повећање трошкова зарада одобри као оправдан трошак.

РЕРС својом одлуком о нивоу оправданих трошкова рада одобрених у овом тарифном поступку ни на који начин не прејудицира дефинисање политике запошљавања у предузећу, политику стимулативног награђивања запослених и друге аспекте кадровске политике. Анализирајући приходе и расходе подносилаца захтјева РЕРС види могућност да се путем рационализације осталих трошкова пословања и остваривања већег прихода из осталих основа осим производње електричне енергије за снабдијевање тарифних купаца, може постићи оквир за прерасподјелу трошкова у корист зарада, наравно, уколико је подносилац тако дефинисао своју пословну политику.

Примједбе у вези са трошковима рада које одобрава Државна регулаторна комисија за електричну енергију нису узете у обзир, јер РЕРС није надлежан да оцјењује одлуке ДЕРК-а и обрнуто.

Фиксни трошкови накнада за коришћење добара су одобрени у износу од 454.436 КМ за лиценцирану дјелатност, с тим да је износ од 315.097 КМ који се односи на накнаду уређења градског грађевинског земљишта управне зграде подносиоца, исказан у трошковима општинских и заједничких служби предузећа.

Трошкови осигурања имовине и запослених су одобрени у предложеном износу од 55.000 КМ.

Трошкови пореза на имовину су одобрени у износу који је захтјевао подносилац, у износу 5.625 КМ.

Чланарине, порези и доприноси који не зависе од учинака су као трошак признати у висини остварења у 2006. години у износу од 70.895 КМ.

Трошкови регулаторне накнаде су признати у износу од 192.305 КМ.

Трошкови непроизводних услуга, репрезентације и остали нематеријални трошкови, након рекласификације у одговарајуће ставке, су одобрени у износу од 640.259 КМ.

Трошкове управе, општинских и заједничких послова у износу од 7.611.857 КМ чине трошкови послова који се обављају у предузећу од 6.500.488 КМ (у шта су укључени трошкови зарада - фиксни и варијабилни дио, трошкови амортизације средстава која припадају општинским пословима, трошкови материјала и резервних дијелова, трошкови производних услуга за одржавање и трошкови накнада за градско грађевинско земљиште) и трошкови управе, општинских и заједничких послова који се обављају у другом правном лицу, тј. МХ ЕРС Матичном предузећу, од 1.111.369 КМ. Међутим, како су се сви подносиоци у поступку формалне расправе изјаснили да су сагласни са планираним нивоом и распоредом трошкова МХ ЕРС Матичног предузећа, те да је потребно преузети послове који су Статутом повјерени Матичном предузећу, укључујући израду дугорочних планова развоја, за које је у овом тарифном поступку утврђено да их није израдио нико од подносилаца захтјева, РЕРС одобрава износ од 2% укупних одобрених прихода сваког корисника дозволе који послује у саставу МХ ЕРС, а који одговара износу који је био одобрен у претходном тарифном поступку, увећан за износ који обезбјеђује финансирање потребних студија и стратегија развоја за све подносиоце, као и финансирање увођења и одржавања ИСО

стандарда у пословању, увођење система финансијског управљања и унапређење радних процеса, а ове послове подносилац може повјерити МХ ЕРС Матичном предузећу или неком другом лицу. На тај начин РЕРС ће омогућити да се отклони суштински недостатак у пословању свих кориснике дозвола за обављање дјелатности производње, дистрибуције и снабдијевања у саставу МХ ЕРС, од којих се недостатак дугорочних планова и стратегија развоја, као и планирања инвестиција уопште, појавио као проблем и у овом тарифном поступку, изврше припреме за услове пословања на конкурентском тржишту, те други задаци који су обавеза подносиоца према условима дозволе.

Дакле, **укупни трошкови дјелатности** производње електричне енергије подносиоца захтјева (варијабилни и фиксни трошкови, те трошкови општих и заједничких послова) су одобрени у износу од **38.848.452 КМ**.

Регулативна основа утврђена је на основу члана 18. Правилника о тарифној методологији и тарифном поступку гдје је дефинисана као "нето вриједност ангажованих сталних средстава за обављање лиценциране дјелатности и нето вриједност трајних обртних средстава неопходних за редовно пословање". Уважавајући коментар подносиоца, у регулативну основу су укључени објекти за које је везана трајна обавеза одржавања, настала због нарушавања природних услова изградњом хидро-постројења, а која проистиче из урбанистичке сагласности и на њој заснованог споразума са општином Требиње. Вриједност регулативне основе је 904.809.662 КМ. Овај износ чини нето вриједност сталних средстава на дан 31.12.2006. године у износу од 987.924.832 КМ, преузета из финансијских извјештаја подносиоца захтјева, умањена за износ нелиценцираних средстава у износу од 69.791.160 КМ и износ годишње амортизације од 15.209.181 КМ. На тако добијени износ је додата вриједност нето трајних обртних средстава од 1.885.171 КМ.

Коментар подносиоца са захтјевом да се у регулативну основу укључе и средства транспортне службе, средства општих и заједничких послова, као и појединачне ставке из листе средстава која су садржана у вриједности инвестиција везаних за тунел Фатничко поље - акумулација Билећа (у даљем тексту: тунел ФАБ) је такође разматран.

Од средстава која се односе на тунел ФАБ, средства у припреми у износу од 16.507.169 КМ нису призната у регулативну основу, на основу критеријума из члана 19. Правилника, која су детаљно разрађена Упутством за примјену Јединственог регулаторног контног плана. Општи разлог за непризнавање ових средстава у регулативну основу је што су трошкови улагања у средства настајали током више од 25 година и подносилац није доказао њихову "фер вриједност" и њихову непосредну везу са функцијом производње електричне енергије.

Посебни разлози непризнавања појединих средстава су:

- "Грађевинско стамбено насеље за објекат ФАБ" у износу 7.637.641 КМ: Није доказано како се ефекти активирања овог средства одражавају на производњу електричне енергије у постојећим објектима. С обзиром на висину износа, на формалној расправи је тражено образложење у вези и са исказаном вриједношћу и са будућом намјеном овог средства. Спецификација није достављена, а дата је изјава да се ради не само о стамбеним објектима, него и о инфраструктури (пут и водовод). С обзиром да приступни путеви већ егзистирају као посебна ставка, такође и "остали трошкови изградње тунела

ФАБ" (ставка "остали трошкови" у вриједности 1,9 мил. КМ), не може се без резерве и додатног преиспитивања потврдити да вриједност објеката за смјештај радника на изградњи објеката у износу 7,6 мил. КМ представља стварну вриједност улагања и вриједност користи које ће притицати предузећу од њене експлоатације.

- У регулативну основу није укључен дио ставке Студије и истраге Горњих Хоризоната у износу 1.489.472 КМ који се односи на студије за средства која су још у припреми, према изјави заступника подносиоца на формалној расправи, док је припадајући дио ове ставке који се односи на тунел ФАБ у износу од 2.258.003 КМ укључен у регулативну основу.
- Завршетак изградње тунела ФАБ 112.375 КМ: С обзиром да спецификација улагања која чине вриједност средстава тунела ФАБ већ садржи различите специфичне ставке по врсти, како оне настале у првој фази изградње, тако и оне у фази завршетка изградње, посебна ставка "завршетак изградње" не може се признати без додатног преиспитивања издатака које обухвата и користи које ће притицати у предузеће од њене експлоатације.
- Трошкови режије инвестиционе изградње од 6,9 мил. КМ (који се према изјави заступника односе на трошкове личних примања запослених у првој фази изградње) је преко 10% вриједности грађевинских радова изведених у истом периоду, док је у другој фази (завршетак изградње) тај износ (тунелски додаток) 247.000 КМ. Како су трошкови израде пројектне документације, и припадајући дио трошкова студија и истраживања, као и "остали трошкови изградње" већ идентификовани као ставке везане за тунел ФАБ, посебни трошкови режије у тако одмјереном износу нису утемељени.
- Остала средства у припреми 7.267.681 КМ. За остала новонабављена средства (активирана у 2007. години) подносилац је доставио попис у поступку, али пошто се ради о средствима која се односе на занављање постојеће опреме, а за другачији третман није доказао да на било који начин унапређују постојећи производни процес (снижавање трошкова или повећање обима или квалитета производа) повећање трошкова амортизације у предложеном износу није утемељено. Поред тога, средства у припреми се могу укључити у регулативну основу ако су била у припреми на дан 31.12. базне године што није био случај.

Средства која користе остале, споредне и пратеће дјелатности у предузећу: аутомобили су намијењени за транспорт, а не за производњу и њихови трошкови су укључени као трошкови одговарајуће услуге (транспорта). На исти начин су укључени трошкови општих и административних послова. Организациони дијелови ХЕТ 1, ХЕТ 2, сливни центар управљања, диспечерски центар, оскултација, лабораторија, рибогојилиште, објекти и опрема у њима су услов за обављање дјелатности производње електричне енергије у складу са прописима, а за остала средства то није случај.

Имајући у виду чињеницу да су корисници дозвола за обављање електроенергетских дјелатности прије дефинисања заједничке рачуноводствене политике на различите начине вршили усклађивање књиговодствене вриједности имовине, те према томе износи ревалоризационог вишка у евиденцији корисника дозвола су резултат стицаја више околности и различитих приступа, чиме примјена одредбе члана 24. став (2) на овако одређене износе доводи предузећа у различит положај зависно од тога како су

вршили усклађивање вриједности имовине до 2002. године, а након тога зависно од тога како су примјењивали усвојену рачуноводствену политику.

Због тога је у овом тарифном поступку, умјесто процјењивања износа ревалоризационог вишка за кориснике дозвола, који би био реализован да је била досљедно примјењена рачуноводствена политика у складу са MPC 16, поврат на капитал обрачунат на укупну вриједност регулативне основе, без умањивања за реализовани ревалоризациони вишак основних средстава укључених у регулативну основу, али да стопа поврата буде умањена за ефекат процијењеног ревалоризационог вишка свих предузећа у саставу МХ ЕРС.

Зато је потребно да подносилац изврши процјену фер вриједности основних средстава на бази трошка замјене новим, фер садашње вриједности и процјену дијела вриједности основних средстава која одговара акумулираној амортизацији обрачунатој на одређену тржишну вриједност новог средства у складу са одредбама Закона о порезу на добит, и укупном импаритету, и на основу тога формира основицу за обрачун поврата на капитал. На тај начин ће се обезбиједити да регулативна основа свих корисника дозволе буде одређена на исти начин, без обзира на рачуноводствену политику и начин њене примјене, а у структури потребног прихода неће бити садржан трошак амортизације на већ амортизована средства и поврат на већ амортизовани дио вриједности средстава.

С обзиром да су сви подносиоци, као главни разлог за покретање тарифног поступка, навели да из постојеће цијене не могу да обезбиједу развој, а с обзиром на чињеницу да подносилац није поднио план инвестиција, а ни дугорочни план развоја, пошло се од претпоставке да су одобрена средства намијењена за развој предузећа, те да ће остварену добит подносилац уложити у развој производних капацитета, па је у складу са чланом 25. Правилника пореска основица пореза на добит утврђена у складу са пореским прописима једнака нули.

Приходе од нерегулисане дјелатности подносилац захтјева, као произвођач електричне енергије, остварује коришћењем лиценцираних средстава. За износ ових прихода се умањује одобрени потребни приход на основу члана 26. Правилника, ако су припадајући трошкови укључени у одобрене трошкове. У поступку је утврђен износ осталих прихода од **1.751.256 КМ**, у који су укључени приходи од премија, субвенција, дотација и сл. у износу од 11.260 КМ, приходи од закупнина 136.644 КМ и приходи од укидања резервисања 163.907 КМ, трошкови зарада сектора инвестициона изградња у износу од 1.174.665 КМ и њихов припадајући износ амортизације од 264.781 (пропорционално учећу запослених у укупном броју запослених у општим и заједничким пословима).

Чланом 17. Правилника прописано је да је предузеће дужно обрачунати укупне и јединичне додатне трошкове помоћних услуга, укључујући производњу реактивне енергије са фактором снаге нижим од номиналног. Пошто је подносиоцу одређена обавеза производње електричне енергије за снабдијевање тарифних купаца у систему обавезе јавне услуге од 63,8% укупне производње, то је процијењено да ће приход од помоћних услуга, уколико га подносилац буде остваривао, бити садржан у оквиру укупних прихода нетарифних купаца, те овај приход није појединачно третиран као одбитни.

Цијена електричне енергије на прагу електрана подносиоца је одређена примјеном одредаба члана 47-53 Правилника, како слиједи:

- годишња производња на прагу електране од **1.128.300.000 kWh**,
- средња годишња расположива снага за израчунавање јединичне цијене капацитета од **271,3 MW**,
- потребни приход од производње електричне енергије од **55.768.754 KM**,
- укупна просјечна цијена енергије **0,0494 KM/kWh**, односно двокомпонентна цијена са структуром:
 - јединична цијена капацитета од **180,85 KM/kW**,
 - јединична цијена производње енергије **0,0059 KM/kWh**.

Приликом одлучивања РЕРС је имао у виду и чињеницу да се тарифни купци снабдијевају електричном енергијом у систему обавезе јавне услуге, како је то прописано чланом 51. Закона и да је подносиоцу та обавеза одређена условима издате дозволе. Обавеза јавне услуге подразумијева и сигурност снабдијевања, редовност и квалитет услуге и цијену, укључујући и заштиту крајњих купаца, како је то прописано чланом 3. Директиве о правилима унутрашњег тржишта електричне енергије 2003/54/ЕС.

Пројектовани приход од нетарифних купаца, као калкулативна величина одређен је на бази тржишне цијене, која се користи искључиво за израчунавање поменутог прихода, у складу са чланом 50. и 51. Правилника о тарифној методологији и тарифном поступку.

Приход од продаје електричне енергије нетарифним купцима је величина која зависи од тржишних цијена и у том дијелу је ван контроле подносиоца. Да би се утицај промјенљивих цијена на приход подносиоца свео на што мању мјеру, РЕРС у калкулацији прихода од нетарифних купаца примјењује начело обазривости у погледу пројектоване тржишне цијене.

Имајући у виду остварене продајне цијене за нетарифне купце подносиоца у базној години, остварене цијене на доступном тржишту и кретање цијена електричне енергије, РЕРС процјењује да просјечна тржишна цијена коју подносилац може остварити на референтном тржишту БиХ износи најмање 0,088 KM/kWh. У складу са начелом обазривости РЕРС за обрачун прихода од осталих купаца користи цијену од 0,065 KM/kWh (остварена просјечна цијена ЕРС-а за нетарифне купце у 2006. години умањена за процијењени износ трошкова преноса за извоз електричне енергије), чиме се обезбјеђује да подносилац, у случају значајног одступања од годишње производње утврђене у овом тарифном поступку, може надокнадити оправдане трошкове рада и одржавања, као и поврат од најмање 2%. Остварењем утврђене годишње производње са цијеном од 0,088 KM/kWh за нетарифне купце, подносилац може остварити већи приход од потребног прихода утврђеном у овом тарифном поступку од 9.395.939 KM, и тиме остварити већу добит од одобрене или неку другу ставку у структури потребног прихода у складу са својом пословном политиком.

Цијена електричне енергије за снабдијевање тарифних купаца утврђена је на основу укупног потребног прихода од продаје електричне енергије осталим (нетарифним купцима) као калкулативне одбитне величине од укупног прихода.

У складу са чланом 51. Правилника, а на основу потрошње неквалификованих купаца електричне енергије у Републици Српској која износи 63,8% укупне годишње производње, РЕРС одобрава цијену електричне енергије на прагу електране за снабдијевање тарифних купаца. Потребни приход који подносилац треба да оствари

од тарифних купаца у Републици Српској износи 29.216.257 KM. На основу тога, одобрена је просјечна цијена електричне енергије на прагу електрана подносиоца намијењене за снабдијевање неквалификованих купаца у Републици Српској у износу од **0,0406** KM/kWh.

Како је цијена електричне енергије на прагу електрана садржана у цијени снабдијевања неквалификованих купаца, приликом утврђивања потребног прихода на годишњем нивоу и на основу њега цијене електричне енергије за неквалификоване купце, РЕРС је посебно водио рачуна о интересима купаца електричне енергије уважавајући истовремено и потребе подносиоца захтјева и сматра да је утврђена цијена правична, јасна и заснована на објективним критеријумима и да подносилац захтјева може подмирити оправдане трошкове рада и одржавања и остварити поврат на ангажована средства, те да су начела тарифне методологије прописана чланом 6. Правилника, у потпуности примијењена.

У прелазном периоду примјене Правилника, док се не испуне сви прописани услови, РЕРС је утврђивао чињенице на основу података, које му је доставио и образлагао подносилац захтјева, а недостајуће податке је процјењивао на основу члана 98. Правилника, уважавајући чињеницу да је електроенергетски сектор у Републици Српској у фази реструктурирања у коме је предузећима која обављају електроенергетске дјелатности омогућено одређено вријеме за прилагођавање условима регулације.

У прелазном периоду РЕРС ће у складу са чланом 32. став 1. и чланом 113. став 1. Закона о електричној енергији, правилима и прописима РЕРС-а, као и условима дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије, од подносиоца захтјевати достављање одређених података и информација. Ову обавезу подносилац захтјева је дужан испунити и на тај начин ће се у будућим тарифним поступцима употпунити чињенични основ, на бази кога ће се моћи у потпуности реално цијенити оправданост појединих трошкова. РЕРС ће, такође, у оквиру редовних и ванредних активности надгледања примјене услова дозволе, вршити провјере остварења и алокације трошкова по основу обављања лиценциране дјелатности. Анализе резултата добијених провођењем ових активности могу бити основ за покретање тарифног поступка на иницијативу РЕРС-а.

У цјелокупном тарифном поступку, водило се рачуна и о постепеном увођењу међународно прихваћене регулаторне праксе и постепеном увођењу општеприхваћених међународних стандарда, како би се избјегле изненадне и драстичне промјене тарифа у прелазном периоду регулације тржишта електричне енергије у Републици Српској, како је то прописано чланом 5. став 1. тачка и) и чланом 116. став 1. Правилника.

На основу свега наведеног, слиједећи циљеве одређене Законом, РЕРС је утврдио потребан приход за обављање дјелатности производње електричне енергије подносиоца захтјева, укупну просјечну цијену и структуру цијене на прагу електране, као што је то наведено у тачки 1. диспозитива овог рјешења, а на основу члана 8-27 и члана 47-53 Правилника.

Тачка 2. диспозитива рјешења заснива се на члану 51. став 1. Правилника.

Тачка 3. диспозитива овог рјешења заснива се на члану 49. став 1. и члану 102. став 1. Правилника.

Ово рјешење је коначно, како је наведено у тачки 4. диспозитива рјешења, а на основу члана 29. Закона, на коме се заснива и поука о правном лијеку.

Тачка 5. диспозитива овог рјешења заснива се на одредби члана 34. Закона и члана 20. Статута Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске, којим је прописано да се одлуке и рјешења Регулатора објављују у Службеном гласнику Републике Српске. С обзиром да је образложење рјешења преобимно, а у циљу економичности, у Службеном гласнику Републике Српске објављује се увод и диспозитив рјешења са назнаком мјеста гдје се комплетно рјешење ставља на располагање, чиме се сматра да је на овај начин остварен принцип транспарентности.

Правна поука: Против овог рјешења може се покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Требињу у року од 30 дана од дана пријема рјешења.

Предсједник

Миленко Чокорило